

DAMJAN PLANINC
FOTO: GREGOR POHLEVEN

Pogovor s Tomom Pustom

Več posluha za manjša podjetja

Vstop Slovenije v Evropsko unijo bo domačim podjetjem odprl vrata do morebitnih novih investitorjev in s tem olajšal dostop do finančnih virov, je prepričan Tomo Pust, direktor podjetja Trendes, kjer izdelujejo optične medije. Domača finančna ponudba dovolj dobro zadovolji potrebe malih in srednjih podjetij, zato pa ta večjo pomoč pri financiranju pričakujejo od države.

Kako ocenjujete ponudbo finančnih virov v Sloveniji?

Ponudbena paleta finančnih storitev pri nas je dovolj dobra, kljub temu pa je precej toga. V večini primerov lahko podjetje izbira samo med ponudbo bank in lizing hiš. Od slednjih bi denimo lahko pričakovali več prilagodljivosti. Drugače je pri bankah, kjer je določena stopnja konzervativnosti pričakovana. Težava pri njih pa je, da pri dodeljevanju posojil več ali manj ocenjujejo samo pretekle dogodke in premalo upoštevajo poslovne načrte. Če je neko podjetje nastalo decembra lani, tako še vsaj eno leto ne bo moglo priti do bančnega posojila.

Kljub temu banke pravijo, da so v zadnjih letih naredile kakovosten premik v svoji ponudbi.

To drži, saj so se v minulem obdobju resnično bolj prilagodile zahtevam podjetij. Kljub temu pa smo še vedno daleč od prilagodljivosti bank v tujini. Tam bolj kot na preteklost gledajo na prihodnjo investicijo podjetja. Preteklo obdobje je pomembno le toliko, da se razbere resnost vodstva in varnost določene gospodarske panoge. Pri nas pa banke gledajo pretežno na že ustvar-

Ponavadi bančni uslužbenci, ki ocenjujejo naložbo podjetja, niso dovolj dobro usposobljeni

jene prihodke in dobičke, šele nato so pripravljene posoditi denar. Podjetje pa težko povečuje prihodke brez večanja naložb. Tako se hitro znajdeš v začaranem krogu, saj banke večinoma upoštevajo le kapital, garancijo na osnovna sredstva ali prihodke minulih let.

Ali lahko opazite še kakšno drugo razliko med ponudbo finančnih virov pri nas in v tujini?

Države v EU so pripravljene mnogo več subvencionirati podjetja. Na primer: tujemu podjetju iz iste dejavnosti kot je naša država prek različnih skladov subvencionira kar 25 odstotkov celotnih obratovalnih stroškov.

Javni razpisi za pridobivanje sredstev bi morali biti pri nas širše zastavljeni, da bi se lahko nanje prijavi več podjetij. Spremeniti bi morali tudi kriterije izbire. Namesto da je ta na primer število zaposlenih, bi morala biti predvsem ocena naložbe.

Kje vse še podjetja opazijo neskladja med njimi in banko?

Prav gotovo so to velike zahteve banke. Banke imajo premalo tveganih naložb, pri čemer jih s svojimi pravili omejuje tudi Banka Slovenije. Tukaj bi morala z različnimi subvencijami, ugodnejšimi posojili in drugimi spodbujevalnimi mehanizmi priskočiti na pomoč tudi država.

Druga težava je, da ponavadi bančni uslužbenci, ki ocenjujejo naložbo podjetja, niso dovolj dobro usposobljeni. Pri tem bi bila potrebna tudi določena panožna specializacija teh ocenjevalcev. Zgodilo se nam je že, da nam je ocenjevalec ocenil, da ima naprava, ki smo jo kupili, življenjsko dobo le dve leti, čeprav jo je imela deset let.

Ali imate po drugi strani občutek, da banke in drugi finančni viri dovolj dobro poznajo potrebe malih in srednjih podjetij?

Če govoriva o bankah potem gotovo ne, saj se pretežno vse usmerjajo na uspešna velika podjetja. To je po svoje logično saj je v primerjavi z velikimi podjetji pri malih in srednjih večje tveganje in enako dela za manj prihodka. Tu bi morala priskočiti na pomoč tudi država s financiranjem malih in srednjih podjetij, ki imajo velike možnosti za rast, a so tudi bolj tvegana. Nesmiselno je, da država financira velike mastodontne na robu propada, ki porabljajo denar le za ohranjanje delovnih mest in s tem plačevanje socialnega miru. Na kratki rok je to

Financiranje podjetij je pri nas še vedno predrago

seveda možno, vendar pa taka podjetja ne morejo ustvarjati donosnosti na prejeta finančna sredstva.

Država skuša podjetjem pomagati tudi z različnimi garancijskimi shemami. Kako na to obliko pomoči gledate v podjetjih?

Trenutne garancijske sheme so težko dostopne, saj jih je premalo. Gotovo bi jih

potrebovali še mnogo več, da bi si z njimi podjetja lahko pomagala.

Bančni viri ostajajo še vedno proa izbira, opaziti pa je, da je v zadnjih letih opazno zraslo zanimanje podjetij za lizing. Ali menite, da se bo to nadaljevalo tudi v prihodnje?

To je v marsičem odvisno od bank, saj je večina lizing hiš v njihovi lasti. Rast lizinga je v mnogočem odvisna od cene tovrstnega financiranja. Tudi ponudba lizing hiš niha v

Od lizing hiš bi pričakoval več prilagodljivosti.

hitrosti, količini odobritve in nagnjenosti k tveganju. Tako so nekatere lizing hiše v določenem trenutku potrjevale čisto vse, sedaj pa skoraj nič. To je logična posledica razpoložljivih sredstev vsake lizing hiše.

Ali lahko pričakujemo, da nam bo članstvo v EU prineslo tudi večjo ponudbo finančnih virov?

Ocenjujem, da se stvari ne bodo toliko spremenile na bančnem trgu kot na investicijskem. Podjetja in investitorji (npr. skladi tvegane kapitala in poslovni angeli) bodo odslej bolj pripravljena vlagati v slovenska podjetja, ki bodo s prvim majem del skupnega evropskega trga. A da se bo to dejansko

zgodilo, bo potrebno še nekaj let. Po drugi strani pa bodo zaradi vse tesnejših povezav med tujimi in slovenskimi podjetji slednja lažje prihajala do finančnih virov.

Obrestne mere so v zadnjem času precej padle. Ali lahko pričakujemo, da se bodo v prihodnje povsem približale obrestnim meram v tujini?

Na dolgi rok zagotovo. Financiranje podjetij je pri nas še vedno predrago. V EU se obrestna mera posojil, vezanih na Euribor, začne že pri slabem odstotku. Določen premik k izenačitvi obrestnih mer se bo zgodil že z vstopom Slovenije v EU. Prihod tujega kapitala bo za seboj potegnil tudi zanimanje tujih bank. Kljub temu pa lahko pričakujemo določene razliko med ceno denarja doma in v tujini. Ta razlika že sedaj obstaja med različnimi bankami in regijami in bo kasneje tudi med državami EU. To je povsem normalno. Ponekod banke težje plasirajo denar, druge lažje.

Bodo finančne vire po vstopu v EU obvladovali dosežani igralci ali lahko pričakujemo tudi prihod novih?

Mislim, da kakšnih večjih sprememb ne bo. ■

